

Nagovor predsednika Državnega sveta Mitje Bervarja na posvetu »Gozd - naše skupno dobro« (Državni svet, 15. januar 2015)

Spoštovana gospa Renata Karba, predstavnica Umanotere, spoštovani gospod Miha Marenče, državni sekretar na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, lep pozdrav predsedniku 4 mandata DS mag. Blažu Kavčiču, spoštovani državni svetnik Cvetko Zupančič, spoštovani državni svetniki, spoštovani poslanci DZ, cenjeni referenti, vsa prisotna strokovna in zainteresirana javnost, spoštovani mediji,

dovolite mi, da vas vse skupaj lepo pozdravim v dvorani Državnega sveta – drugega doma slovenskega parlamenta.

Današnji posvet je eden tistih, s katerim želimo v Državnem svetu RS zaradi napovedanih sprememb zakonodaje na široko odpreti prostor za izmenjavo mnenj med vsemi deležniki na področju uporabe in izrabe dobrin, ki nam jih nudi gozd.

Zavedamo se, da kvalitetna zakonodaja lahko nastane le kot rezultat kvalitetne interakcije med izvršilno in zakonodajno oblastjo ter civilno družbo. Državni svet RS želi v luči svoje vloge mostu med politiko in civilno družbo pri tem dejavno prispevati, še posebej, ker se zavedamo pomena pravilnega odnosa do gozdov in upravljanja z njimi, zlasti z vidika trajnostnega razvoja.

Že od nekdaj je bil gozd pomemben za človeka: kot vir hrane, skrivališče, kot vir lesa za kurjavo, gradnjo bivališč in še marsikaj.. Danes delimo funkcije gozda na tri skupine: proizvodne, ekološke in socialne. Gozd nikoli ne opravlja le ene vloge, temveč vedno več skupaj ali celo hkrati.

Zakonodaja, ki obravnava gozdove in gozdarstvo, nosi s seboj velike in mnogotere družbene, ekosistemske in gospodarske učinke, ki daleč presegajo samo osnovno izkoriščanje lesa. Tukaj se postavlja vprašanje in tudi odnos kot javne dobrine.

Gre za del naše zakonodaje z največjim vplivom na stanje ekosistemov. Kajti gozd pokriva skoraj 60 % državnega ozemlja in je kot tak osnovna značilnost Slovenije. Zaradi dragocenosti naravnih virov in njihovega varovanja igra naš gozd ključno vlogo pri ohranjanju statusa Slovenije kot evropske vroče točke biotske raznovrstnosti. Gozd varuje tla in vodo ter zmanjšuje podnebne spremembe.

V njem radi preživljamo prosti čas, zaradi njega imamo tudi poseben status na področju turizma. Gozd je učilnica praks trajnostnega razvoja in pomemben dejavnik slovenske kulture. Z gozdom je treba zato gospodariti in sobivati na trajnostni način ter ga razumeti kot povezano celoto.

V gozdovih se zato zrcali več desetletna kultura trajnostnega gospodarjenja. Zato je povsem na mestu vprašanje, kako ob mnogih spremenljivkah načrtovati za

prihodnost, saj današnja družba mnogokrat misli preveč kratkoročno. Na žalost smo tudi v Sloveniji dostikrat priča odsotnosti celostnih strategij na številnih področjih.

V današnji družbi vse prevečkrat vse vrednotimo preko finančnih kazalcev. Nekatere vloge je mogoče enostavno ovrednotiti, druge pa bistveno težje. Proizvodno vlogo lahko enostavno ovrednotimo z denarjem, saj na koncu preštejemo denar, ki ga dobimo s prodajo lesa in drugih dobrin iz gozda. Nemogoče pa je jasno denarno ovrednotiti številne druge vloge gozda, kot so pomen za zdravje, sprostitve, estetsko in ekološko vlogo gozda in še bi lahko naštevali.

Gozd poleg posegov človeka ogrožajo tudi klimatske spremembe. Te se odražajo v obliki iz leta v leto bolj izrazitih vremenskih ekstremov kot so neurja, nalivi, vročinski valovi, suše, žled in poplave. Zlasti žled je nedavno povzročil gozdu ogromno škodo, zaradi česar bo ponekod trajalo celo stoletje, da si bo opomogel.

V preteklem letu je bila kar dvakrat sklicana skupna seja pristojnih delovnih teles Državnega sveta RS, ki so obravnavala aktualno problematiko slovenskih gozdov v zvezi z izvajanjem sanacijskih del zaradi posledic škode, nastale zaradi poplav, visokega snega in žleda. Svetniki so podali vrsto pobud, med drugim o ustanovitvi skupnega posvetovalnega telesa Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Spoštovani gospe in gospodje, spoštovani gostje,

pred pripravljavci zakonodaje je zahtevna naloga, kako primerno in pravilno izrabiti skupno dobro, ki ga gozdovi zagotavljajo slovenski družbi in lastnikom gozdov. Gozdovi in njihova dostopnost za vse ljudi so danes tržna priložnost in primerjalna prednost Slovenije. Les iz naših gozdov je tudi najpomembnejša obnovljiva surovina v državi, primerna tako za oskrbo predelovalne industrije kot za energetske namene.

Ekonomске, ekološke in socialne prednosti rabe lesa so razvojna priložnost Slovenije in ko govorimo o spremembi zakonodaje na področju gozdov se odpira vrsta vprašanj, na katere bo treba prej ali slej jasno odgovoriti, kot na primer: ali bomo lahko tudi v prihodnje hodili v (državne in zasebne) gozdove in nabirali sadeže? Koliko lesa bomo posekali? Bi morali zaščititi še več gozdov? Kdo naj načrtuje gospodarjenje z gozdovi? Kakšne pravice naj imajo lastniki gozdov v svojem gozdu?

Vse prisotne zato vabim, da s sodelovanjem v današnji razpravi prispevate k oblikovanju sporočil ključnim deležnikom v slovenski družbi.

Zahvaljujem se vam za udeležbo in vašo pozornost.